

EMD-bulletin

– nytt fra menneskerettsdomstolen i Strasbourg

Nr. 6 År 2021 Dato 9. november Utgiver Norsk senter for menneskerettigheter

Siden forrige EMD-bulletin er det ikke blitt avsagt noen avgjørelser mot Norge, og kun én avgjørelse mot de øvrige nordiske landene.

I 2021 har EMD hittil i alt avsagt åtte avgjørelser mot Norge i saker om barnevern. Av de åtte sakene konkluderte Domstolen med krenkelse i tre saker, ingen krenkelse i en sak og fire saker har blitt avvist. Disse sakene er tema for denne utgaven av EMD-bulletinen, og alle sakene er tatt med. Under følger en systematisering av utfallet i sakene.

Sakene A.A. v. Norway, S.P. v. Norway, C.E. v. Norway og E.M. v. Norway ble avvist som åpenbart ugrunnet etter Konvensjonen artikkel 35.

I saken O.S. v. Norway konkluderte Domstolen at det ikke forelå krenkelse av artikkel 8.

I tre av sakene, F.Z. v. Norway, K.E. og A.K. v Norway og R.O. v. Norway, konkluderte Domstolen med krenkelse av artikkel 8. I to av disse, R.O. v. Norway og K.E. and A.K. v. Norway, konkluderte Domstolen med at omsorgsovertakelsen ikke var konvensjonsstridig, men at samværsgraden utgjorde en krenkelse av artikkel 8. I saken F.Z. v. Norway kom Domstolen til at fratakelse av foreldreretten og påfølgende adopsjon uten samtykke utgjorde en krenkelse av Konvensjonen artikkel 8.

Avgjørelsene er behandlet i kronologisk rekkefølge.

A.A. v. Norway

INSTANS: Menneskerettsdomstolen – Domstol (femte seksjon komité) - Avvisningsvedtak

TITTEL: CASE OF A.A. v. NORWAY

AVSIGELSESDATO: 10/06/2021

SAKSNR.: 59082/19

VIKTIGHETSNIVÅ: 3

KLAGER: A.A.

INNKLAGET: Norge

INTERNETTPUBLISERING: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-211079>

KONKLUSJON: Ikke egnet for prøving

VOTUM: Ikke separat votum

ARTIKLER:

8

8-1

8-2

17

18

35

STIKKORD:

(Art. 8) Right to respect for private and family life

(Art. 17) Prohibition of abuse of rights

(Art. 18) Limitation on use of restrictions on rights

(Art. 35) Admissibility criteria

/

(Art. 8) Retten til respekt for privatliv og familieliv

(Art. 17) Forbud mot misbruk av rettigheter

(Art. 18) Begrensninger i bruken av innskrenkninger i rettigheter

(Art. 35) Saker som kan prøves

RETTSPRAKSIS:

Saken omhandler

Saken gjaldt Konvensjonen artikkel 8 om retten til respekt for familieliv. Spørsmålet var om avslag på tilbakeføring av omsorgen og begrensninger i besøksretten utgjorde en krenkelse av Konvensjonen

Fakta

Klageren er en mann født i 1968. Klageren er norsk statsborger og bosatt i Oslo. Klageren har fire barn med sin tidligere kone B. Klageren hadde omsorg for de to eldste barna. Det to yngste barna var underlagt offentlig omsorg. Klagen knytter seg til parets yngste sønn, X, som ble født i desember 2010.

Klageren og familien kom først i kontakt med barnevernet i august 2011 etter at moren rapporterte om at klageren var voldelig mot henne. Barnevernet besøkte familien jevnlig mellom august 2011 og juli 2015. Barnevernet mottok flere bekymringsmeldinger i samme periode. I perioden utførte barnevernet flere hjelpetiltak med hensikt å forbedre foreldrenes omsorgsevner. Hjelpetiltakene involverte opp mot 20 til 30 timer med rådgiving månedlig. Hjelpetiltakene var ikke vellykkede, og barnevernet fortsatte å motta bekymringsmeldinger om vanskjøtsel og vold. I juli 2015 vedtok barnevernet et akuttvedtak for de to yngste barna, X og hans bror. Barnevernet innvilget besøk en time i uken med tilsyn. Foreldrene påklagde vedtaket.

Fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker opprettholdt vedtaket, men oppjusterte besøkstiden til tre timer ukentlig, fortsatt med tilsyn.

I januar 2016 vedtok Fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker omsorgsovertakelse for det tredje barnet X. Tingretten opprettholdt vedtaket i september 2016. Tingretten fastslo at barnet hadde blitt utsatt for veldig dårlige forhold i en dysfunksjonell familie over en lengre periode – fem år – i starten av livet. Familiens hjem var skittent og uegnet for barn. Tingretten trakk frem at konfliktnivået mellom foreldrene var høyt, og familien hadde vært preget av vold. Tingretten fant at X's eldste bror hadde blitt utsatt for vold, og at X hadde vært vitne til at faren var voldelig mot moren. Tingretten vektla at hjelpetiltakene, herunder sinnemestringskurs for faren, mislyktes. Tingretten fant det svært sannsynlig at faren ville fortsette å være voldelig mot barna, og at moren hadde betydelige udiagnostiserte og ubehandlet utfordringer med sin mentale helse. På bakgrunn av barnenes adferd etter foreldrenes besøk, ble besøksretten overfor X redusert til tre timer, fire ganger årlig. Faren påklaget ikke avgjørelsen.

I august 2018 påbegynte barnevernet etter forespørsel fra faren prosessen om X skulle gjenforenes med foreldrene eller om besøksbegrensningene skulle endres. Fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker avholdt en høring i november 2018. I desember 2018 konkluderte Fylkesnemnda at omsorgen ikke skulle tilbakeføres til faren. Fylkesnemnda fant at X var et sårbart barn med stor usikkerhet og betydelige utfordringer med selvkontroll. Fylkesnemnda begrunnet vedtaket med uttalelser fra Xs spesialpedagog og fostermoren. X var selvskadende, voldelig mot andre, utviklet spiseforstyrrelse og slet med søvn. Fylkesnemnda fant derfor at X hadde behov for betydelig omsorg for å ikke utvikle psykiske og fysiske utfordringer. Fylkesnemnda fant at faren ikke var i stand til å tilby den nødvendige omsorgen.

Barnevernet hevdet at farens besøksmuligheter var for omfattende og påførte X langvarige, negative reaksjoner. Fylkesnemnda vurderte Xs reaksjoner på besøkene mer enn det som må tillates og reduserte derfor besøksretten til halvannen time, to ganger årlig. Besøket skulle utføres under tilsyn. Foreldrene tok avgjørelsen til tingretten. Tingretten opprettholdt fylkesnemndas avgjørelse. Tingretten vurderte at X hadde blitt utsatt for manglende omsorg, og at foreldrene ikke var i stand til å tilby den omsorgen X hadde behov for. Tingretten fant at hjelpetiltak eller andre tiltak ikke var mulig. Tingretten tilsluttet seg Fylkesnemndas vurdering av begrensningen av besøksretten, ettersom hensynet til X's beste talte for lite besøk fra foreldrene. Foreldrene anken avgjørelsen.

Lagmannsretten avslo anken i juli 2019. Lagmannsretten uttrykte at Xs klart hadde blitt utsatt for manglende omsorg som hadde ført til et omfattende omsorgsbehov. Lagmannsretten viste også til at faren manglet evnene til å gi Xs nødvendig omsorg. I likhet med tingretten la lagmannsretten vekt på X sitt ønske om å bli værende i fosterhjemmet. Lagmannsretten tilsluttet seg tingrettens vurdering om behovet for de sterke besøksbegrensningene.

Foreldrene anket saken til Høyesterett som avviste anken i august 2019. Klageren tok saken til Domstolen i november 2019

Anførsler

Klageren anførte at avgjørelsen om å ikke gi tilbake omsorgen og at besøksbegrensningene utgjorde en krenkelse av Konvensjonen artikkel 8, 17 og 18.

Domstolens vurdering

Domstolen innledet med å presisere at de generelle prinsippene som skal anvendes på barnevernssaker er godt etablert i Domstolens praksis, som kommer til uttrykk særlig i saken om Strand Lobben mot Norge [EMD-2013-37283-2].

Domstolen uttrykte at det er klart at tiltakene utgjør et inngrep i retten til respekt for familieliv. Domstolen fastslo at inngrepet forfulgte et legitimt formål om å beskytte X sin helse og rettigheter. Spørsmålet for Domstolen var om inngrepene var forholdsmessige.

Ved forholdsmessighetsvurderingen uttalte Domstolen at norske myndigheter har opplyst og undersøkt saken grundig i flere omganger. Domstolen fant myndighetens prosess frem mot inngrepet som tilstrekkelig i forhold til de krav som Konvensjonen stiller.

Ved vurderingen av om avgjørelsen om å ikke gi klageren omsorgen for X utgjorde en krenkelse, viste Domstolen til den betydelige neglisjering av barnets behov og volden i hjemmet. Domstolen viste videre til X sitt betydelige omsorgsbehov som er utløst av den manglende omsorgen han opplevde tidlig i livet. Domstolen fant at myndighetens inngrep var basert på at gjenforening ville være kritisk for X sin utvikling og helse og ikke være til barnets beste. Domstolen uttalte derfor det ikke foreligger forhold som tyder på at avgjørelsen om å ikke gi klageren omsorgen tilbake utgjør en krenkelse av artikkel 8.

I Domstolens vurdering av om besøksbegrensningene utgjør en krenkelse av Konvensjonen, uttalte Domstolen at en så inngripende begrensning som den aktuelle normalt ikke vil være

forenlig med målsetningen om å gjenforene barnet med sine biologiske foreldre. Besøksbegrensning innebærer at en fratar familiemedlemmer deres familieliv, og kan etter Domstolens praksis kun tillates under eksepsjonelle forhold der hensynet til barnets beste krever det. Domstolen fant at i denne saken utgjorde hensynet til X et slikt eksepsjonelt forhold. Barnet hadde reagert i lang tid etter besøk fra faren, som et resultat av den manglende omsorgen han hadde blitt utsatt for tidlig i livet. Domstolen uttalte at saken skiller seg fra de andre sakene der Norge er blitt dømt for brudd på artikkel 8, ettersom det i denne saken var gjentatte tilfeller av fysisk vold i hjemmet.

Domstolen viste til at statenes plikt til å beskytte barn mot skade, ikke bare følger av Domstolens egen praksis, men også av internasjonale konvensjoner, som FNs Barnekonvensjon. Den pålegger statene plikt til å treffe hensiktsmessige tiltak for å beskytte barn mot ulike former for vold og skader

Domstolen konkluderte med at forholdene i saken ikke tilsier noen krenkelse av Konvensjonen artikkel 8, verken for avslaget om gjenforening eller besøksbegrensningen. Klagen under artikkel 8 er derfor åpenbart ugrunnet etter artikkel 35 §§ 3 (a) og 4.

Domstolen konkluderte på bakgrunn av konklusjonen under vurderingen av artikkel 8, at det ikke foreligger forhold som taler for at inngrepene utgjør en krenkelse av Konvensjonen artikkel 17 og 18. Domstolen konkluderte derfor at klagen under artikkel 17 og 18 er åpenbart ugrunnet etter artikkel 35 §§ 3 (a) og 4.

S.P. v. Norway

INSTANS: Menneskerettsdomstolen – Domstol (femte seksjon komité) - Avvisningsvedtak

TITTEL: CASE OF S.P. v. NORWAY

AVSIGELSESDATO: 10/06/2021

SAKSNR.: 54419/19

VIKTIGHETSNIVÅ: 3

KLAGER: S.P.

INNKLAGET: Norge

INTERNETTPUBLISERING: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-211078>

KONKLUSJON: Ikke egnet for prøving

VOTUM: Ikke separat votum

ARTIKLER:

8

8-1

8-2

17

18

35

STIKKORD:

(Art. 8) Right to respect for private and family life

(Art. 17) Prohibition of abuse of rights

(Art. 18) Limitation on use of restrictions on rights

(Art. 35) Admissibility criteria

/

(Art. 8) Retten til respekt for privatliv og familieliv

(Art. 17) Forbud mot misbruk av rettigheter

(Art. 18) Begrensninger i bruken av innskrenkninger i rettigheter

(Art. 35) Saker som kan prøves

RETTSPRAKSIS:

Saken omhandler

Saken gjaldt Konvensjonen artikkel 8 om retten til respekt for familieliv. Spørsmålet var om et vedtak om å frata klageren foreldreretten og la fosterforeldrene adoptere barnene var en krenkelse av Konvensjonen.

Fakta

Klageren er en mann født i 1975. Han er indisk statsborger og er bosatt i Punjab. Klageren har tvillinger sammen med B. B er norsk statsborger. Tvillingene ble født i januar 2014. Klageren og B har ingen relasjon utover deres felles barn. B har totalt fem barn med fire forskjellige menn. B hadde ikke foreldrerett eller besøksrett til noen av de øvrige barna.

I januar 2014 vedtok barnevernet et akuttvedtak om plassering av tvillingene i et fosterhjem umiddelbart etter fødsel. B påklagde vedtaket. Vedtaket ble opprettholdt av Fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker i februar 2014. Tingretten opprettholdt vedtaket i juni 2014. Klageren var ikke part i saken, ettersom det ikke var kjent hvem som var far til tvillingene. B ble innvilget to besøk årlig på en time hver.

I juni 2014 vedtok Fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker at tvillingene skulle plasseres i et fosterhjem. B påklagde avgjørelsen, men trakk klagen etter enighet med barnevernet om å øke besøksretten til tre ganger årlig på en time hver gang.

I januar 2015 informerte klageren barnevernet at han anså seg som far til tvillingene. Klageren ønsket at vedtaket om omplassering av tvillingene skulle oppheves, og at han skulle få foreldreretten. Klageren foretok ingen formelle skritt og hadde heller ikke møtt tvillingene.

I februar 2016 tok barnevernet kontakt med klagerens søster, som bodde i Norge. Seks måneder senere møtte klageren tvillingene for første gang. Det ble foretatt DNA-test for å etablere farskap. B krevde i oktober 2016 og mars 2017 at omsorgen for tvillingene skulle tilbakeføres til henne. I oktober 2017 søkte barnevernet Fylkesnemnda om adopsjon for tvillingene til fosterforeldrene.

Fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker vedtok i februar 2018 å trekke tilbake klagerens og B's foreldrerett for tvillingene og godkjente adopsjon av tvillingene til fosterforeldrene. Fylkesnemnda vektla at klageren ikke hadde relasjon til tvillingene, ikke snakket språket og ikke hadde oppholdstillatelse i Norge. Fylkesnemnda konkluderte at adopsjon ville være positivt for tvillingene, og klagerens relasjon til barnene kunne opprettholdes i samme grad som tidligere. Klageren og B klagde på saken.

Tingretten opprettholdt i august 2018 Fylkesnemndas avgjørelse. Tingretten kom i likhet med Fylkesnemnda til at hensynet til tvillingenes beste talte for adopsjon. Både tingretten og Fylkesnemnda vurderte avgjørelsen opp mot rettspraksis fra Høyesterett og Domstolen. Tingretten fant at vilkårene for tilbaketrekking av foreldreretten var oppfylt overfor klageren og B. Klageren og B anket avgjørelsen.

Lagmannsretten tok inn deler av anken i november 2018. Lagmannsretten tillot spørsmålet om foreldrerett og adopsjon fremmet, men avslo spørsmålet om å tilbakeføre omsorgen til B. Lagmannsretten opprettholdt tingrettens avgjørelse i april 2019. Lagmannsretten vektla klagerens manglende tilknytning til barna, B's manglende samarbeidsevner og tvillingenes sterke tilknytning til fosterforeldrene som de hadde bodd hos siden fødselen. Klageren og B anket avgjørelsen. Høyesterett avslo anken i juni 2019.

Klageren tok saken til Domstolen i oktober 2019.

Anførsler

Klageren anførte at vedtaket om å frata ham foreldreretten og la fosterforeldrene adoptere barna var en krenkelse av Konvensjonen artikkel 8, 17 og 18.

Domstolens vurdering

Domstolen innledet med å presisere at de generelle prinsippene som skal anvendes på barnevernssaker er godt etablert i Domstolens praksis, og kommer tydelig til uttrykk i saken om Strand Lobben mot Norge [EMD-2013-37283-2].

Domstolen fastslo at det er klart at vedtaket om å trekke klagerens foreldrerett og tillate adopsjon av tvillingene utgjorde et inngrep i klagerens rett til respekt for familieliv. Inngrepet var hjemlet i lov og forfulgte et legitimt formål om å beskytte tvillingenes helse og rettigheter. Spørsmålet for Domstolen er hvorvidt inngrepene var forholdsmessige.

Ved forholdsmessighetsvurderingen påpekte Domstolen at saken skiller seg fra andre barnevernssaker som har vært behandlet mot Norge, ved at klageren i denne saken ikke tidligere hadde benyttet seg av retten til respekt for familieliv. Dermed er det ikke tale om en mulig gjenforening mellom tvillingene og faren. Domstolen fastslo at prosessen frem mot vedtaket om adopsjon var omfattende og gjenstand for flere omganger med grundig vurdering. Domstolen fant norske myndigheters fremgang tilstrekkelig, og at det var ingenting som tydet på at det forelå mangler ved vurderingen. Domstolen uttalte at nasjonale domstoler hadde vurdert klagerens interesser tilstrekkelig til å sikre at hans rettigheter ble ivaretatt. Domstolen vektla klagerens manglende tilknytning til tvillingene, manglende oppholdstillatelse i Norge og manglende språk, samt tvillingenes sterke bånd til fosterforeldrene som hadde vært omsorgsyter fra de ble født.

Domstolen fastslo at det er ingen forhold i klagen som tilsier at norske myndigheter ikke har tilstrekkelig vurdert saken eller handlet i strid med Konvensjonen og Domstolens praksis. Domstolen presiserte at norske myndigheter hadde balansert klagerens interesser mot tvillingenes interesser på en tilstrekkelig måte. Vedtaket om adopsjon var rettfærdiggjort av hensynet til tvillingenes beste.

Domstolen konkluderte derfor at anførslene om krenkelse av Konvensjonen artikkel 8 er åpenbart ugrunnet og må nektes i henhold til artikkel 35 §§ 3 (a) og 4.

Domstolen konkluderte på bakgrunn av konklusjonen under vurderingen av artikkel 8 at det ikke foreligger forhold som taler for at inngrepene utgjør en krenkelse av Konvensjonen artikkel 17 og 18. Domstolen konkluderte derfor at klagen under artikkel 17 og 18 er åpenbart ugrunnet etter artikkel 35 §§ 3 (a) og 4.

C.E. v. Norway

INSTANS: Menneskerettsdomstolen – Domstol (femte seksjon komité) - Avvisningsvedtak

TITTEL: CASE OF C.E. v. NORWAY

AVSIGELSESDATO: 01/07/2021

SAKSNR.: 50286/18

VIKTIGHETSNIVÅ: 3

KLAGER: C.E.

INNKLAGET: Norge

INTERNETTPUBLISERING: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-211511>

KONKLUSJON: Ikke egnet for prøving

VOTUM: Ikke separat votum

ARTIKLER:

6

6-1

8

8-1

8-2

35

STIKKORD:

(Art. 6) Right to a fair trial

(Art. 8) Right to respect for private and family life

(Art. 35) Admissibility criteria

/

(Art. 6) Retten til en rettferdig rettergang

(Art. 8) Retten til respekt for privatliv og familieliv

(Art. 35) Saker som kan prøves

RETTSPRAKSIS:

Saken omhandler

Saken gjaldt Konvensjonen artikkel 8 om retten til respekt for privatliv og familieliv og artikkel 6 om retten til en rettferdig rettergang. Spørsmålet var om Fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker sin avgjørelse om ikke å gjøre en andre fullstendig og ny vurdering av opphevelse av et vedtak om omsorgsovertakelse, utgjorde en krenkelse av Konvensjonen

Fakta

Klageren er en kvinnelig norsk statsborger født i 1988, som er mor til blant annet X, født i 2012. Umiddelbart etter X sin fødsel ble hun akutt plassert i fosterhjem, en avgjørelse som ble opprettholdt av tingretten i februar 2013. Senere samme måned vedtok Fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker omsorgsovertakelse. Avgjørelsen ble brakt inn for tingretten, som

oppretholdt vedtaket i januar 2014. Dommen ble anket til lagmannsretten, som nektet anken fremmet. Klagerens anke til Høyesterett over avgjørelsen om å nekte anken fremmet ble avvist.

I november 2014 søkte klageren for første gang Fylkesnemnda om opphevelse av vedtaket om omsorgsovertakelse. Høring ble avholdt i juni 2014, der klageren deltok sammen med sin juridiske rådgiver, fremla bevis og syv vitner ble hørt. Fylkesnemnda var sammensatt av en jurist, en psykolog og en lekmann. Etter grundig undersøkelse av omstendighetene i saken mente Fylkesnemnda at klageren ikke var i stand til å gi X tilstrekkelig omsorg, slik at vilkåret i barnevernloven § 4-21 første ledd første punktum ikke var oppfylt. Fylkesnemnda vurderte også kriteriet i barnevernloven § 4-21 første ledd annet punktum, som angir at vedtak om omsorgsovertakelse ikke skal oppheves dersom barnet etter en helhetsvurdering vil få betydelige problemer hvis det blir tilbakeført til sine biologiske foreldre, på grunn av tilknytningen barnet har utviklet til menneskene og miljøet det har vært i. Fylkesnemnda bemerket at X hadde bodd sammen med fostermoren hele sitt liv, at hun oppfattet fostermoren som sin psykologiske mor og at X sin trygge tilknytning var til henne. Ved vurderingen av risikoen ved å tilbakeføre X til klageren ble det uttalt at dette ville være svært skadelig for X, både i et langt og kort tidsperspektiv. Fylkesnemnda kom til at vedtaket om omsorgsovertakelse ikke skulle oppheves.

Klageren tok Fylkesnemndas avgjørelse inn for tingretten i juli 2015 og bestred både avslaget om å oppheve vedtaket om omsorgsovertakelse og en avgjørelse om rett til kontakt med barnet. Under høringen i desember 2015 trakk klageren kravet om opphevelse av vedtaket om omsorgsovertakelse.

I oktober 2016 søkte klageren for andre gang om å få vedtaket om omsorgsovertakelse opphevet. Dette ble i januar 2017 avvist av Fylkesnemnda, ved behandling av nemndas leder alene. Fylkesnemnda viste til vurderingen av spørsmålet da det ble brakt inn for den første gang, og særlig til problemene det kunne innebære for X å flytte henne ut av fosterhjemmet. Det ble videre vist til at partene kun hadde rett til ny behandling av spørsmålet dersom det ble fremlagt bevis for at det var skjedd vesentlige endringer i barnets situasjon, i tråd med barnevernloven § 4-21 annet ledd annet punktum. I den konkrete vurderingen viste nemnda til at klagerens livssituasjon og omsorgsevne hadde bedret seg, men tillat ikke dette avgjørende betydning, ettersom det avgjørende etter barnevernloven var om det hadde skjedd vesentlige endringer i X, sin og ikke klagerens, situasjon. Ved vurderingen av X sin situasjon mente nemnda det ikke var underbygget at det var skjedd vesentlige endringer.

Fylkesnemnda kunne til tross for at klageren ikke hadde rett til ny behandling valgt å behandle saken på nytt. Dette gjorde den imidlertid ikke i denne saken, ettersom ingen av omstendighetene klageren hadde trukket frem hadde avgjørende betydning for saken, og fordi den bare ett og et halvt år tidligere hadde konkludert med at X ikke kunne flyttes ut av fosterhjemmet på grunn av problemene det ville medføre for henne.

Klageren brakte Fylkesnemndas avgjørelse inn for tingretten. Klageren deltok sammen med sin juridiske rådgiver, avga forklaring og to vitner ble hørt. Tingretten var enig i at det ikke var godtgjort av det var skjedd relevante endringer i X sin situasjon, og opprettholdt avgjørelsen om å avvise søknaden.

I den videre anken fokuserte lagmannsretten på om barnevernloven § 4-21 annet ledd annet punktum var blitt tolket riktig, der oppheving av vedtaket om omsorgsovertakelse tidligere var blitt avvist på grunnlag av både barnets tilknytning til fosterhjemmet og foreldrenes manglende evne til å gi barnet tilstrekkelig omsorg. Lagmannsretten konkluderte med at den prosessuelle begrensingen i barnevernloven § 4-21 annet ledd annet punktum gjaldt også der manglende omsorgsevne var del av grunnlaget for å nekte å oppheve vedtaket, og opprettholdt tingrettens avgjørelse om avvisning. Høyesterett avviste klagerens anke over avgjørelsen i april 2018.

Klageren brakte deretter saken inn for Domstolen i oktober 2018.

Anførsler

Klageren anførte at hun ikke var blitt tillat å fullt ut presentere saken sin ved behandlingen av det andre kravet om å få vedtaket om omsorgsovertakelse opphevet. Hun mente Fylkesnemndas avgjørelse, når det ikke var foretatt en fullstendig og ny vurdering av hennes omsorgsevne, utgjorde en krenkelse av hennes rett til familieliv etter Konvensjonen artikkel 8 og av artikkel 6.

Videre anførte klageren at barnevernlovens vilkår om at vedtak om omsorgsovertakelse ikke skal oppheves dersom barnet har blitt så tilknyttet fosterhjemmet at å flyttes derfra kan lede til alvorlige problemer, innebar at biologiske foreldrene var fratatt muligheten til å fullt ut presentere sine påstander for å få et vedtak om omsorgsovertakelse opphevet. Dette medførte etter klagerens syn også manglende tilgang til domstolen.

Klageren anførte i tillegg at hennes rett til respekt for privatliv var blitt krenket fordi myndighetene ikke hadde tilbudt tilstrekkelige hjelpetiltak før omsorgsovertakelsen og fordi de etter vedtaket ikke i tilstrekkelig grad hadde hatt et formål om gjenforening.

Staten imøtegikk klagerens anførsler, og bemerket at klagen kun rettet seg mot klagerens prosessuelle rettigheter etter artikkel 6 og 8. I den grad klageren reiste spørsmål om tolkning av nasjonal lovgivning mente staten dette primært var opp til nasjonale myndigheter å ta stilling til.

Videre påstod Staten at klageren ikke var blitt hindret fra å søke om opphevelse av vedtaket. Hun hadde i tillegg hatt mulighet til å avgi bevis og innkalle vitner. Staten bemerket at klageren ikke hadde påstått at vilkårene for en fullstendig og ny vurdering av opphevelse var oppfylt i saken. Videre la staten vekt på at X sin barnevernssak hadde vært vurdert av Fylkesnemnda og domstolene til sammen ni ganger i løpet av tre år og fem måneder. Det ble vist til at formålet med bestemmelsen klagen omhandlet var å begrense retten til en fullstendig ny saksbehandling til tilfeller der krav om opphevelse hadde en viss mulighet til å få medhold.

Domstolens vurdering

Domstolen innledet sin vurdering med å slå fast at de generelle prinsippene for barnevernssaker er veletablerte gjennom rettspraksis, med særlig henvisning til dommen *Strand Lobben and Others v. Norway*. Videre påpekte Domstolen at den foreliggende saken var av en annen karakter enn en rekke saker mot Norge der artikkel 8 har blitt krenket, ettersom klagen dreide seg om prosessuelle forhold i tilknytning til barnevernloven § 4-21.

Domstolen viste til at den tidligere har kommet til at artikkel 8 ikke inneholder eksplisitte prosessuelle krav, men at en beslutningsprosess som leder til inngripende tiltak må være rettferdig og respektere interessene som er beskyttet under artikkel 8. Anførslelene knyttet til artikkel 6 skulle behandles som del av klagen over artikkel 8.

Under vurderingen av artikkel 8 uttalte Domstolen at det ikke var tvilsomt at saksbehandlingen tilknyttet avgjørelsen om å ikke oppheve vedtaket om omsorgsovertakelse utgjorde et inngrep i klagerens rett til respekt for sitt privatliv. Domstolen konkluderte videre med at inngrepet var i samsvar med loven og at avgjørelsen forfulgte et legitimt formål: å beskytte X sin helse og moral og hennes rettigheter, i samsvar med Konvensjonen artikkel 8 § 2. Når det gjaldt

klagerens anførsler tilknyttet til innholdet i nasjonal lovgivning uttalte Domstolen at det ikke var Domstolens oppgave å vurdere dette på et abstrakt nivå.

Spørsmålet ble videre om avgjørelsen var «nødvendig» i tråd med artikkel 8. Domstolen uttalte at biologiske foreldres prosessuelle rettigheter utgjør en integrert del av deres rett til respekt for familieliv etter artikkel 8, og at dette omfatter retten til tilgang til prosesser for å få et vedtak om omsorgsovertakelses opphevet og tiltak som begrenser kontakt med barnet lempet. Samtidig anerkjente Domstolen at det kan forekomme at gjentatte juridiske prosesser kan være til skade for barnet.

Når det gjaldt den konkrete saksbehandlingen som var klaget inn viste Domstolen til at Fylkesnemndas konklusjon om ikke å ikke gjennomføre en fullstendig og ny vurdering av klagerens andre søknad om opphevelse av vedtaket var tilknyttet Fylkesnemndas første avgjørelse av spørsmålet. Klageren hadde anført av denne første avgjørelsen var feil, fordi den ikke skulle vært basert på X sin tilknytning til fosterhjemmet og problemene det ville kunne gi henne å flytte derfra, ettersom nemnda allerede hadde konkludert med at klageren ikke var i stand til å ha omsorg for X. Domstolen tolket dette som en anførsel om at Fylkesnemnda ved å gjennomføre en tilleggsvurdering av X sin tilknytning under den første behandlingen av saken på feilaktig grunnlag skapte en prosessuell hindring for fremtidige krav om oppheving av vedtaket om omsorgsovertakelse.

Domstolen bemerket at Fylkesnemndas første konklusjon om omsorgsovertakelsen ble endelig, ettersom klageren trakk kravet som å få vedtaket opphevet. Avgjørelsen falt derfor utenfor sakens rekkevidde, men var relevant som kontekst til de senere rettsprosessene. Domstolen bemerket at Fylkesnemndas behandling hadde omfattet en omfattende høring og at det var gitt en detaljert begrunnelse om X sin tilknytning til fosterhjemmet. Domstolen slo videre fast at Fylkesnemndas første avgjørelse ikke hindret nemnda i å senere foreta en fullstendig og ny vurdering av om vedtaket skulle oppheves, dersom dette ble vurdert til å være til barnets beste. Dette gjaldt også der klageren ikke hadde godtgjort at vesentlige endringer i X sin situasjon hadde funnet sted.

Domstolen viste videre til at tingretten var enig i Fylkesnemndas konklusjon om at det ikke hadde skjedd noen utvikling i forholdet mellom klageren og X som tilsvarte noen vesentlig endring i X sin situasjon. Domstolen påpekte at under de videre ankene til lagmannsretten og Høyesterett lå fokuset på de prosessuelle aspektene og på den generelle tolkningen og anvendelsen av nasjonal lovgivning, ikke på klagerens situasjon i seg selv, og viste til at

klageren heller ikke her fikk medhold. I lys av dette konkluderte Domstolen med at klagen ikke ga grunnlag for å tro at det under saksbehandlingen ikke var tatt nødvendig hensyn til klagerens interesser etter Konvensjonen artikkel 8, at hun var nektet adgang til en domstol eller at saksbehandlingen hadde vært urettferdig.

Når det gjaldt klagerens anførsler om at myndighetene ikke hadde tilbudt tilstrekkelige hjelpetiltak før omsorgsovertakelsen, og at de etter vedtaket ikke i tilstrekkelig grad hadde hatt et formål om gjenforening, bemerket Domstolen at dette ikke falt innenfor rekkevidden av den foreliggende klagen. For det som rettslig falt innenfor klagen var det ikke grunnlag for å fastslå krenkelse på denne bakgrunn.

Domstolen konkluderte etter dette med at klagen var åpenbart grunnløs og at saken derfor ikke kunne prøves og måtte avvises etter Konvensjonen artikkel 35 §§ 3 (a) og 4.

F.Z. v. Norway

INSTANS: Menneskerettsdomstolen – Domstol (femte seksjon komité) - Dom

TITTEL: CASE OF F.Z. v. NORWAY

AVSIGELSESDATO: 01/07/2021

SAKSNR.: 64789/17

VIKTIGHETSNIVÅ: 3

KLAGER: F.Z.

INNKLAGET: Norge

INTERNETTPUBLISERING: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-210770>

KONKLUSJON: Krenkelse av Artikkel 8 – Retten til respekt for privatliv og familieliv (Artikkel 8-1 Respekt for privatliv

VOTUM: Ikke separat votum

ARTIKLER:

8

8-1

STIKKORD:

(Art. 8) Right to respect for private and family life

(Art. 8-1) Respect for family life

/

(Art. 8) Retten til respekt for privatliv og familieliv

(Art. 8-1) Respekt for familieliv

RETTSPRAKSIS:

Saken omhandler

Saken gjaldt Konvensjonens artikkel 8 om retten til respekt for familieliv. Spørsmålet var om fratakelse av foreldreretten og påfølgende adopsjon uten samtykke utgjorde en krenkelse av Konvensjonen.

Fakta

Klageren er en mann født i 1991. Mannen er bosatt i Norge.

Klageren er far til Z og X, født i henholdsvis august 2010 og september 2011. Moren til barna, B, er klagerens tidligere partner. Klageren og barnas mor var henholdsvis 19 og 17 da Z ble født. Klageren og B flyttet inn på et familiesenter før fødselen etter en bekymringsmelding fra jordmoren. I etterkant av oppholdet mottok barnevernet to nye bekymringsmeldinger. En psykolog engasjert av barnevernet anbefalte i desember 2011 omsorgsoverdragelse.

I mai 2011 vedtok Fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker omsorgsovertakelse for Z. Fylkesnemnda fant at Z hadde et større omsorgsbehov enn normalt. Fylkesnemnda vurderte at klageren og B var avhengig av hjelp fra klagerens familie og ikke var i stand til å tilfredsstille Z sine emosjonelle behov og behov for tilhørighet. Klageren og B ble innvilget tre timer besøkstid seks ganger årlig.

I lys av omsorgsoverdragelsen forsøkte barnevernet å ta kontakt med foreldrene mens B var gravid med X. B nektet kontakt med barnevernet. Barnevernet vedtok et akuttvedtak om plassering av X i fosterhjem samme dag som fødselen. Akuttvedtaket viste til vedtaket om omsorgsoverdragelse for Z.

Klageren og B klagde på akuttvedtaket. Fylkesnemnda opprettholdt akuttvedtaket i oktober 2011. Fylkesnemnda vurderte at foreldrenes omsorgsevner var betydelig mangelfulle, og at gjenforening medførte en betydelig risiko for skade på X.

Klageren og B tok akuttvedtaket til tingretten. Tingretten opprettholdt vedtaket i november 2011. Tingretten fant at klageren og B ikke evnet å gi den nødvendige fysiske og emosjonelle omsorgen til barnet. Hjelpetiltak ble vurdert som ikke tilstrekkelig. Tingretten konkluderte at det var bevist at foreldrene ikke ville møte X sine fysiske og emosjonelle behov. Klageren og B ble innvilget en time besøk ukentlig, under tilsyn.

I januar 2012 vedtok Fylkesnemnda omsorgsoverdragelse for X. Fylkesnemnda viste til vurderingen som ble gjort i mai 2011 i forbindelse med omsorgsoverdragelse for Z. Fylkesnemnda konkluderte med at klageren og B sine evner til å gi omsorg til barnet ikke hadde forbedret seg siden vurderingen av omsorgsoverdragelse for Z. Fylkesnemnda vurderte også foreldrenes økonomi, bidragene fra klagerens familie og deres manglende evne til å yte tilstrekkelig omsorg for X. Fylkesnemnda vurderte på bakgrunn av tilsynsrapporter fra besøkene at de ikke var i stand til å få en emosjonell kontakt med Z under besøkene. Tilsynet var gitt uten veiledning, ettersom klageren og B ikke var i stand til å skille mellom veiledning og kritikk. Fylkesnemnda konkluderte derfor at klageren og B ikke var i stand til å møte X's fysiske og emosjonelle behov, og at hjelpetiltak ikke ville være tilstrekkelig. Fylkesnemnda vurderte at plasseringen i fosterhjem ville være langvarig. Besøkene ville ikke legge til rette for rask gjenforening, men skulle sikre at X hadde kjennskap til sitt biologiske opphav. Klageren og B ble innvilget en time besøk, fire ganger årlig. Besøket skulle utføres under tilsyn.

Klageren og B tok saken til tingretten. Tingretten opprettholdt vedtaket fra Fylkesnemnda i mai 2012. Tingretten vektla rapporter fra vedtaksprosessene som beskrev foreldrenes manglende evner til å gi nødvendig omsorg. Tingretten slo også fast at foreldrene ikke forsto sin manglende omsorgsevne ettersom de ikke tok imot hjelpetiltakene de ble tilbudt. Tingretten vurderte også relasjonen mellom klageren og B, som da hadde gått fra hverandre.

Tingretten vurderte at omsorgsoverdragelsen ville være langvarig. Derfor var det viktig at X etablerte tilknytning og trygghet til fosterhjemmet, og at besøksretten ikke hindret en slik tilknytning og trygghet. Hensikten med besøksretten var å sikre X sitt kjennskap til sitt biologiske opphav. Klageren og B ble derfor innvilget to timer besøk, fire ganger årlig om de besøkte X sammen. Besøkte de X hver for seg ble de innvilget to timer besøk, to ganger årlig. Besøkene skulle utføres under tilsyn.

Klageren anket avgjørelsen til lagmannsretten som avslo anken i juni 2012. Klageren anket ikke saken til Høyesterett.

I januar 2014 ble klageren og B enige om at kun klageren skulle ha foreldreansvar for X og Z. Avtalen innebar at kun klageren kunne søke om tilbakeføring av omsorg, noe han gjorde i august 2014. I oktober 2014 trakk han søknaden.

I mai 2016 søkte barnevernet Fylkesnemnda om at klagerens foreldrerett skulle trekkes tilbake, og at fosterforeldrene skulle adoptere X. X, som da var fire år og åtte måneder, hadde bodd hos

fosterforeldrene siden fødselen. Fylkesnemnda vedtok i september 2016 at X skulle adopteres, og at klageren mistet foreldreretten for X. Fylkesnemnda vurderte at X sin tilknytning til fosterforeldrene gjorde det umulig med gjenforening uten en risiko for å påføre X alvorlige skader. Fylkesnemnda vurderte klagerens omsorgsevner og livssituasjon. De fant at klageren ikke hadde utviklet seg fra de tidligere vurderinger. Klageren var uten jobb, hadde ikke fullført videregående skole, levde på offentlig stønad og bodde hos sine foreldre. Fylkesnemnda påpekte at klageren vurderte besøkene som utmattende og hadde flere ganger forlatt X før de to tildelte timene var gått.

Ved vurderingen av barnets beste fant Fylkesnemnda at hensynet til stabilitet og tilhørighet talte for adopsjon. Fylkesnemnda vurderte dette mot klageren og B sine interesser, som var begrenset til besøksretten.

Klageren og B tok saken til tingretten, og ba om at det skulle utpekes en ekspert til å foreta en ny utredning av omsorgsevnen. Tingretten avsto forespørselen. Klageren og B anket avslaget, som ble opprettholdt av lagmannsretten ettersom det forelå utredninger som fortsatt var relevant, selv om den var fra 2010.

Tingretten opprettholdt Fylkesnemndas vedtak i februar 2017. I begrunnelsen vurderte tingretten først klagerens evne til å forsørge X, som de fant at ikke var noe særlig forbedret fra de tidligere utredningene. Tingretten påpekte at klageren slet med å etablere seg som en selvstendig voksen. Han hadde vært gjennom flere treningsprogram i regi av NAV med begrenset effekt. Tingretten vurderte det som usannsynlig at klageren innen overskuelig fremtid ville evne å ha omsorg for X. Tingretten vektla også at den emosjonelle tilknytningen X hadde utviklet med fosterforeldrene sine ville hindre gjenforening, siden det å fjerne X fra fosterhjemmet kunne medføre betydelige skader. Tingretten vurderte X som et sårbart barn med utstrakt behov for spesialundervisning. X krevde betydelig omsorg og risikerte å utvikle alvorlige atferdsvansker dersom han ikke fikk tilstrekkelig omsorg. Tingretten uttalte at det ville være i barnets interesse å formalisere relasjonen til fosterforeldrene for å sikre sikkerhet og stabilitet. Tingretten vurderte at adopsjon ikke ville medføre et brudd med X sine biologiske foreldre, ettersom fostermoren ga uttrykk for at X kunne møte sine biologiske foreldre.

Foreldrene anket tingrettens avgjørelse. Lagmannsretten avsto anken i april 2018. Lagmannsretten vurderte at tingretten hadde vurdert saken nøye og balansert foreldrenes og barnets interesser tilstrekkelig. Lagmannsretten fant heller ingen prosessuelle feil ved

tingrettens behandling. Klageren og B anket avslaget til Høyesterett som i juni 2018 avslo anken.

Klageren tok saken til Domstolen i august 2017.

Anførsler

Klageren anførte at vedtaket om adopsjon uten hans samtykke utgjorde en krenkelse av retten til respekt for familieliv i Konvensjonen artikkel 8.

Staten anførte at tilbaketrekking av klagerens foreldrerett var «nødvendig» i et demokratisk samfunn. Staten påpekte at avgjørelsen ble tatt etter grundige vurderinger der hjelpetiltak ble forsøkt og klagerens rettigheter ble vurdert mot barnets interesser. Om adopsjonen anførte staten at vedtaket var godt begrunnet og fattet etter en vurdering av klagerens rettigheter og barnets interesser.

Domstolens vurdering

Domstolen innledet med å presisere at de generelle prinsippene som skal anvendes på barnevernssaker er godt etablert i egen praksis. Disse prinsippene kommer til uttrykk særlig i saken Strand Lobben mot Norge [EMD-2013-37283-2], samt etterfølgende saker. Domstolen presiserte at spørsmålet i denne saken var avgrenset til hvorvidt det å trekke tilbake klagerens foreldrerett og tillate adopsjon av X utgjorde en krenkelse av Konvensjonen.

Domstolen fastslo at vedtaket utvilsomt utgjorde et inngrep i klagerens rett til respekt for familieliv i Konvensjonen artikkel 8. Domstolen konstaterte videre at inngrepet var i samsvar med lovskravet i artikkel 8 § 2 og at inngrepet forfulgte et legitimt formål, nemlig å beskytte barnets «helse og moral» og «rettigheter». Domstolen gikk derfor over til å vurdere hvorvidt inngrepet er nødvendig i et demokratisk samfunn.

Domstolen påpekte at avgjørelsen var fattet etter flere runder med vurderinger. Ettersom anken ble avslått av lagmannsretten og Høyesterett, vurderte Domstolen tingrettens avgjørelse. Domstolen vurderte tingrettens begrunnelse som relevant, men påpekte at tingretten avslo klagerens forespørsel om en ny utredning av hans evner som omsorgsyster og vektla den manglende emosjonelle tilknytningen mellom klageren og X. Domstolen uttalte at klageren ikke har fått en reell mulighet til å utvikle en emosjonell tilknytning til X. Den begrensede besøksretten gjorde det krevende å utvikle en emosjonell tilknytning mellom klageren og X.

Domstolen fant det ikke mulig å konkludere at norske myndigheter handlet i samsvar med artikkel 8 når de på grunnlag av manglende tilknytning begrenset kontakten ytterligere.

Domstolen bemerket at den begrensede kontakten mellom klageren og X medførte at det ikke var tilstrekkelig grunnlag til å konkludere hvorvidt klagerens omsorgsevner hadde blitt bedre. Domstolen fant på bakgrunn av den begrensede kontakten og tingrettens avslag på ny utredning at vedtaksprosessen frem mot vedtaket om fratakelse av foreldreretten og adopsjon ikke var tilstrekkelig for å sikre at klagerens interesser ble tilbørlig ivaretatt.

Domstolen uttalte også at den var nølende til tingrettens vektlegging av hensynet om å hindre klageren å benytte seg av rettsmidler i fremtiden for å få omsorgen tilbake eller få utvidet besøksretten. Domstolen påpekte at biologiske foreldre sin mulige bruk av rettsmidler ikke i seg selv taler for adopsjon.

Domstolen konkluderte derfor at det forelå en krenkelse av Konvensjonen artikkel 8.

K.E. and A.K. v. Norway

INSTANS: Menneskerettsdomstolen – Domstol (femte seksjon komité) - Dom

TITTEL: CASE OF K.E. AND A.K. v. NORWAY

AVSIGELSESDATO: 01/07/2021

SAKSNR.: 57678/18

VIKTIGHETSNIVÅ: 3

KLAGER: K.E. og A.K.

INNKLAGET: Norge

INTERNETTPUBLISERING: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-210767>

KONKLUSJON: Krenkelse av Artikkel 8 – Retten til respekt for privatliv og familieliv (Artikkel 8-1 Respekt for familieliv)

Ingen krenkelse av Artikkel 8 – Retten til respekt for privatliv og familieliv (Artikkel 8-1 Respekt for familieliv)

VOTUM: Ikke separat votum

ARTIKLER:

8

8-1

STIKKORD:

(Art. 8) Right to respect for private and family life

(Art. 8-1) Respect for family life

/

(Art. 8) Retten til respekt for privatliv og familieliv

(Art. 8-1) Respekt for familieliv

RETTSPRAKSIS:

Saken omhandler

Saken gjaldt Konvensjonen artikkel 8 om retten til respekt for familieliv. Spørsmålet var om plassering av et barn i fosterhjem der foreldrene ble innvilget fire timer besøk årlig utgjorde en krenkelse av Konvensjonen.

Fakta

Klagerne K.E. og A.K. har et felles barn X født i mai 2017. Klagerne er født i henholdsvis 1975 og 1981. De er begge norske statsborgere og bosatt i Norge.

K.E. har et barn født i 2006 fra et tidligere forhold som han har omsorg for. A.K. har to barn født i 2006 og 2007 fra tidligere forhold. A.K. ble fratatt omsorgen for sine to barn i 2007.

Klagerne ble samboere i november 2016, mens A.K. var gravid. I januar 2017 mottok barnevernet en bekymringsmelding fra jordmor om A.K. sin manglende evne til å forsørge barnet ettersom hennes to eldste barn var plassert i fosterhjem. Barnevernet forsøkte å ta kontakt med A.K., som ikke svarte på henvendelsen.

I mai 2017 mottok barnevernet igjen en bekymringsmelding fra jordmor. A.K. hadde avlyst timer hos jordmoren og møtte ikke til avtalte timer for medisinsk oppfølging av graviditeten. Barnevernet forsøkte gjentatte ganger å ta kontakt med A.K. uten å få svar.

Barnet X ble født i slutten av mai 2017. Barnet ble vurdert som friskt. Barnevernet innledet en undersøkelse på fødselsdagen. Klagerne godtok å bo på et familiesenter etter fødselen. Personalet på familiesentret observerte klagerne sine evner til å ta vare på barnet og veiledet klagerne hvordan barnet skulle behandles.

20. juni 2017 avholdt personalet på familiesentret et møte med klagerne. Klagerne ble informert om at personalet mente at de ikke var i stand til å møte barnets grunnleggende omsorgsbehov, og at de observerte en negativ følelsesmessig utvikling hos barnet.

21. juni 2017 foretok barnevernet et hastevedtak om midlertidig plassering av barnet, som dagen etter ble godkjent av Fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker. Klagerne påklaget avgjørelsen og anførte at de hadde sørget for tilstrekkelig omsorg for barnet og mottatt positive tilbakemeldinger fra personalet på familiesentret. Fylkesnemnda opprettholdt vedtaket. Klagerne fikk innvilget to besøk ukentlig på to timer hver. Klagerne tok deretter saken til tingretten, men trakk senere saken.

I juli 2017 søkte barnevernet om at barnet skulle underlegges offentlig omsorg. Fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker bestemte i september 2017 at barnet skulle plasseres i et fosterhjem på langvarig basis. Foreldrene fikk innvilget to timer med besøk, seks besøk årlig. Besøket skulle gjøres under tilsyn. Fylkesnemnda konkluderte med at foreldrene manglet de følelsesmessige og praktiske evnene til å ta vare på barnet. Fylkesnemnda vurderte at hjelpetiltak ikke ville være tilstrekkelig til å avhjelpe manglene, siden moren tidligere ikke hadde samarbeidet med medisinsk personell ved ikke å møte til timer hos jordmor og ikke fulgt medisinske råd.

Klagerne tok vedtaket fra Fylkesnemnda til tingretten i oktober 2017. Tingretten fant at foreldrene ikke var egnet til å sørge for barnet og opprettholdt i dom 25 mai 2018 vedtaket fra Fylkesnemnda. Tingretten baserte seg på rapporten fra familiesentret og en rapport fra en psykolog som undersøkte foreldrenes evner til å ta vare på barnet. Begge rapportene konkluderte med betydelige mangler i evnen til å ta vare på barnet. Tingretten uttrykte at videre foreldreansvar ville medføre alvorlige konsekvenser for barnets videre utvikling. Tingretten konkluderte derfor med at barnet hadde best av å bli værende i fosterhjemmet i lengre tid. Tingretten reduserte Fylkesnemndas avgjørelse om besøkstid til fire besøk på en time årlig, under tilsyn.

Lagmannsretten avslo klagerens anke i august 2018. Klagerne anket avslaget til Høyesterett. Høyesterett avviste anken i september 2018.

Klagerne tok saken til Domstolen i november 2018.

Anførsler

Klagerne anførte at vedtaket om å frata foreldreretten og besøksbegrensningene utgjorde en krenkelse av Konvensjonen artikkel 8.

Staten anførte at saken hadde blitt nøye undersøkt i flere omganger av norske myndigheter, med tverrfaglig kompetanse. Staten anførte videre at besøksbegrensningene ikke medførte at norske myndigheter hadde gitt opp muligheten for gjenforening, men at avgjørelsen var basert på barnets behov på vedtakstidspunktet. Staten påpekte at vedtaket om fosterhjem ikke var permanent, og foreldrene hadde rett til jevnlig besøk med barnet.

Domstolens vurdering

Domstolen innledet med å presisere at de generelle prinsippene som skal anvendes på barnevernssaker er godt etablert i egen praksis. Domstolen viste særlig til vurderingene gjort i saken Strand Lobben mot Norge [EMD-2013-37283-2].

Domstolen fastslo at de aktuelle barneverntiltakene utvilsomt utgjorde et inngrep i klagernes rett til respekt for familieliv i Konvensjonen artikkel 8. Domstolen konstaterte videre at inngrepet var i samsvar med lovskravet i artikkel 8 § 2 og at inngrepet forfulgte et legitimt formål, nemlig å beskytte X's «helse og moral» og hennes «rettigheter». Domstolen gikk derfor over til å vurdere hvorvidt inngrepet er nødvendig i et demokratisk samfunn.

Ved vurderingen om vedtaket om å plassere barnet i et fosterhjem var nødvendig, uttalte Domstolen at myndighetene hadde detaljert vurdert foreldrenes evner til å forstå barnets behov og ta vare på det. Domstolen påpekte også at myndighetene vektla barnets gode utvikling i fosterhjem. Myndighetene hadde også vurdert om det ville være tilstrekkelig for barnets beste å hjelpe foreldrene å utvikle seg som omsorgspersoner. Domstolen vurderte dermed at myndighetene ikke hadde gått utover den vide skjønnsmarginen de er tilkjent ved vurderingen av om fratakelse av foreldrerett er nødvendig. Domstolen konkluderte derfor at vedtaket om å plassere barnet i fosterhjem ikke medførte en krenkelse av Konvensjonen artikkel 8 og klagernes rett til respekt for familieliv.

Ved vurderingen av om besøksbegrensningene som klagerne ble pålagt utgjorde en krenkelse av artikkel 8, påpekte Domstolen at slike inngrep er gjenstand for en streng vurdering. Domstolen henviste til egen praksis og slo fast at besøkstid av så begrenset omfang som i denne saken ikke er tilstrekkelig for å tilfredsstille målet om å gjenforene barnet og foreldrene. Målet om gjenforening av foreldre og barn kan kun forlates etter grundige vurderinger. Domstolen uttalte at de norske myndighetene ikke tilstrekkelig hadde vurdert foreldrenes behov for å opprettholde relasjonen til barnet for å ivareta muligheten for senere gjenforening. Domstolen konkluderte derfor med at besøksbegrensningene utgjorde en krenkelse av Konvensjonen artikkel 8.

R.O. v. Norway

INSTANS: Menneskerettsdomstolen – Domstol (femte seksjon komité) - Dom

TITTEL: CASE OF R.O. v. NORWAY

AVSIGELSESDATO: 01/07/2021

SAKSNR.: 49452/18

VIKTIGHETSNIVÅ: 3

KLAGER: R.O.

INNKLAGET: Norge

INTERNETTPUBLISERING: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-210769>

KONKLUSJON: Ingen krenkelse av Artikkel 8 – Retten til respekt for privatliv og familieliv (Artikkel 8-1 Respekt for familieliv)

Krenkelse av Artikkel 8 – Retten til respekt for privatliv og familieliv (Artikkel 8-1 Respekt for familieliv)

VOTUM: Ikke separat votum

ARTIKLER:

8

8-1

STIKKORD:

(Art. 8) Right to respect for private and family life

(Art. 8-1) Respect for family life

/

(Art. 8) Retten til respekt for privatliv og familieliv

(Art. 8-1) Respekt for familieliv

RETTSPRAKSIS:

Saken omhandler

Saken gjaldt Konvensjonen artikkel 8 om retten til respekt for familieliv. Spørsmålet var om plassering av et barn i fosterhjem og begrensninger i besøksretten utgjorde en krenkelse av Konvensjonen.

Fakta

Klageren er en kvinne som ble født i 1997. Klageren ble gravid i 2016.

Grunnet bekymring knyttet til kvinnens mentale helse og rusmisbruk, samt bekymring knyttet til barnets far, vedtok barnevernet at klageren ikke skulle få ta med seg barnet hjem etter fødselen. Klageren ble informert om vedtaket i april 2017. Kvinnen fødte en gutt i mai 2017. Etter fødselen vedtok barnevernet et akuttvedtak om omplassering av barnet. Barnet ble plassert hos mor til barnets far. Klageren påklagde vedtaket fra barnevernet til Fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker, men trakk senere klagen etter å ha inngått en avtale med barnevernet. Mens barnet var midlertidig omplassert besøkte klageren og barnets far barnet to og en halv time to ganger i uken.

I august 2017 vedtok Fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker omplassering av barnet. Klageren og barnets far brakte vedtaket til tingretten. Tingretten opprettholdt Fylkesnemndas vedtak i desember 2017. Tingretten påpekte at klageren tilsynelatende hadde avstått fra bruk av

rusmidler, men at det var usikkerhet knyttet til misbruket. Tingretten påpekte også at klageren hadde slitt med sin mentale helse over lengre tid. Under graviditeten hadde klageren vært tilknyttet et ressurscenter for gravide. Samarbeidet hadde vært bra innledningsvis, men utviklet seg til å bli vanskelig. Tingretten påpekte at klageren ikke klarte å mestre dagliglivet. Klageren hadde slitt med normalt renhold av boligen, til tross for at hun hadde flere katter. Klageren hadde også blitt plassert under verge, som betalte regninger for klageren og ga klageren lommepenger tre ganger i uken.

Tingretten vurderte at hjelpetiltak ikke ville være tilstrekkelig ettersom klageren tidligere ikke hadde fulgt råd. Plassering på institusjon for barnet og moren ville heller ikke være til barnets beste, da det ville innebære flytting og manglende stabilitet. Tingretten vurderte at det var usikkerhet knyttet til hvorvidt klageren på sikt ville være i stand til å forsørge barnet. Tingretten tilsluttet seg barnevernets syn om at plasseringen av barnet i fosterhjem ville være langsiktig. Dette innebar at besøksretten skulle begrenses til å tilfredsstille barnets økende behov for å kjenne til sitt biologiske opphav. Besøkene fungerte, og barnet hadde en positiv utvikling i fosterhjemmet. Klageren ble derfor innvilget seks besøk årlig på to timer hver. Besøkene var under tilsyn for å veilede klageren. Tingretten påpekte videre at det var opp til barnevernet å vurdere hvorvidt klageren skulle få besøkstid utover dette.

Klageren anket saken til lagmannsretten som avslo anken i mars 2018. Klageren anket avslaget til Høyesterett. Høyesterett avslo anken i april 2018.

Klageren tok saken til Domstolen i oktober 2018.

Anførsler

Klageren anførte at vedtaket om å plassere barnet i et fosterhjem og den begrensede besøksretten utgjorde en krenkelse av retten til respekt for familieliv i Konvensjonen artikkel 8.

Staten anførte at spørsmålet om akuttvedtaket av barnet utgjorde en krenkelse av Konvensjonen ikke var egnet for prøving ettersom klageren ikke hadde påklaget avgjørelsen. Videre anførte staten at inngrepet var tilstrekkelig undersøkt i relasjon til klagerens rettigheter. Staten påpekte at besøksbegrensningen ikke hindret gjenforening.

Domstolens vurdering

Domstolen vurderte innledningsvis om saken var egnet for prøving. Domstolen fant at spørsmålet om akuttvedtaket utgjorde en krenkelse ikke var egnet for prøving ettersom klageren hadde trukket klagen på dette vedtaket. Klageren hadde dermed ikke uttømt nasjonale rettsmidler på dette spørsmålet. Spørsmålene om omplasseringen og besøksretten ble vurdert av Domstolen som egnet for prøving.

Domstolen presiserte at de generelle prinsippene som skal anvendes på barnevernssaker er fastslått i egen praksis. Domstolen viste til vurderingene gjort i saken Strand Lobben mot Norge [EMD-2013-37283-2].

I den konkrete saken fastslo Domstolen at de aktuelle barneverntiltakene utvilsomt utgjorde et inngrep i klagerens rett til respekt for familieliv i Konvensjonen artikkel 8. Domstolen konstaterte videre at inngrepet var i samsvar med lovskravet i artikkel 8 § 2 og at inngrepet forfulgte et legitimt formål, nemlig å beskytte barnets «helse og moral» og hans «rettigheter». Domstolen gikk derfor over til å vurdere hvorvidt inngrepet er nødvendig i et demokratisk samfunn.

Domstolen påpekte at tingretten viste til flere grunnlag for å rettferdiggjøre nødvendigheten av inngrepet, herunder klagerens bakgrunn og daværende funksjon, hennes mentale helse og om hjelpetiltak kunne avhjelpe situasjonen på en mindre inngripende måte. Sett i lys av statens vide skjønnsmargin, vurderte Domstolen at begrunnelsen fra norske myndigheter for inngrepet var relevant og tilstrekkelig. Domstolen slo også fast at det ikke har blitt bevist at akuttvedtaket som ledet til vedtaket om omplassering var mangelfullt. Domstolen konkluderte derfor med at omplasseringen av barnet til et fosterhjem ikke utgjorde en krenkelse av retten til respekt for familieliv i Konvensjonen artikkel 8.

Ved vurderingen av om begrensningen i besøksrett medførte en krenkelse av Konvensjonen, påpekte Domstolen at rettspraksis fra Domstolen har slått fast at dette spørsmålet er gjenstand for streng vurdering. Domstolen var enig med myndighetene om at omsorgen ville være langvarig, men at det var for tidlig å vurdere om klageren kunne gjenforenes med barnet på et senere tidspunkt. Domstolene viste imidlertid til at myndighetene er forpliktet til å sikre at klageren og barnet kan møtes i den rekkevidde det er mulig, for å opprettholde relasjonen mellom mor og barn, med sikte på gjenforening. Norske myndigheter hadde derimot i saken kun vurdert at besøksmulighetene skulle ivareta barnets behov for å kjenne til sin biologiske bakgrunn. Myndighetene hadde ikke tilstrekkelig vurdert om besøksmulighetene ivaretar målet

om at klageren og barnet skulle gjenforenes. Domstolen konkluderte derfor med at begrensningen på besøksretten utgjorde en krenkelse av Konvensjonen artikkel 8.

E.M. and T.A. v. Norway

INSTANS: Menneskerettsdomstolen – Domstol (femte seksjon komité) - Avvisningsvedtak

TITTEL: E.M. AND T.A. v. NORWAY

AVSIGELSESDATO: 09/09/2021

SAKSNR.: 56271/17

VIKTIGHETSnivå: 3

KLAGER: E.M. og T.A.

INNKLAGET: Norge

INTERNETTPUBLISERING: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-212201>

KONKLUSJON: Ikke egnet for prøving

VOTUM: Ikke separat votum

ARTIKLER:

8

8-1

8-2

35

STIKKORD:

(Art. 8) Right to respect for private and family life

(Art. 8-1) Respect for family life

/

(Art. 8) Retten til respekt for privatliv og familieliv

(Art. 8-1) Respekt for familieliv

RETTSPRAKSIS:

Saken omhandler

Saken gjaldt Konvensjonen artikkel 8 om retten til familieliv. Spørsmålet var om avslaget på å tilbakeføre omsorgen for barnet var en krenkelse av Konvensjonen.

Fakta

Klagerne, E.M. and T.A., er bulgarske og armenske statsborgere. E.M. er en kvinne født i 1974.

T.A. er en mann født i 1972.

Klagerne kom til Norge i 2012 sammen barnet deres X. X er født i 2010. Klagerne søkte om asyl. Søknaden ble avslått av Utlendingsdirektoratet i april 2012. Klagerne påklagde avslaget.

I november 2012 akutt plasserte barnevernet X i et fosterhjem. Klagerne bodde da på et asylmottak. Politiet hadde mottatt meldinger om at klagerne var voldelige mot X på asylmottaket. Klagerne ble nektet samvær med X.

Samme måned opprettholdt Fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker akutt plasseringen av X, da volden fortsatt var under etterforskning. Klagerne tok saken til tingretten, men trakk senere saken med unntak av spørsmålet om samvær mens akutt plasseringen vedvarte. Tingretten oppretthold nektelsen av samvær i januar 2013.

I februar 2013 vedtok Fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker omsorgsovertakelse for X. Begrunnelsen var at X var offer for mental og fysisk vold over en lenger periode. Klagerne ble ikke innvilget samvær.

Utlendingsnemnda avsto i februar 2013 E.M. sin klage på avslaget om å få innvilget flyktningstatus. T.A. trakk samtidig sin søknad om flyktningstatus.

Klagerne anket Fylkesnemndas avgjørelse om omsorgsovertakelse for X i september 2013.

I september 2013 ble det tatt ut tiltale mot klagerne på grunn av volden mot X, trusler mot andre personer, falsk informasjon for å få asyl og tyveri. Tingretten oppretthold senere samme måned vedtaket om omsorgsovertakelse. I mars 2014 ble den første klageren dømt til 24 dager fengsel, og den andre klageren til 21 dager betinget fengsel. Begge klagerne ble frifunnet for tiltalen om vold mot X. Den andre klageren ble i november 2013 utvist med et femårig innreiseforbud. Klagerne flyttet til Bulgaria og senere til Tyskland.

I februar 2016 søkte klagerne Fylkesnemnda om tilbakeføring av omsorgen. Fylkesnemnda avsto søknaden i juni 2016. Fylkesnemnda vurderte at tingrettens frifinnelse for tiltalen om vold mot X ikke var avgjørende. Klagerne manglet evne til å se X sine behov og hadde ikke tilstrekkelige omsorgsevner. Tingretten, bestående av en dommer, en fagperson og en lekperson, opprettholdt Fylkesnemndas avslag. Tingretten la vekt på at klagerne ikke snakket samme språk som X og at X hadde fått en sterk tilknytning til fosterfamilien. Han var to og et halvt år da han ble flyttet fra foreldrene, nå var han seks og et halvt år gammel. Tingretten fant at det ville medføre betydelige utfordringer å fjerne ham fra fosterhjemmet. Samvær ble satt til fire timer, tre ganger årlig.

Lagmannsretten fant at i januar 2017 at tingrettens avgjørelse var tilstrekkelig. Lagmannsretten slo fast at det ikke var behov for en ekspertvurdering av saken. Klagerne anket avgjørelsen. Høyesteretts ankeutvalg nektet anken fremmet i april 2017.

Klagerne tok saken til Domstolen i juli 2017.

Anførsler

Klagerne anførte at det å ikke tilbakeføre omsorgen for X utgjorde en krenkelse av Konvensjonen. Klagerne hevdet at nektelsen om tilbakeføring verken var forholdsmessig eller var en rimelig avveining av klagerens rettigheter og barnets beste. Dessuten hevdet klagerne at Domstolen måtte vurdere samværsretten.

Staten anførte at inngrepet var tilstrekkelig rettferdiggjort, og at klagerens rettigheter hadde blitt vurdert i rimelig og rettferdig utstrekning.

Domstolens vurdering

Domstolen fastslo at de generelle prinsippene i saker om barnevernstiltak er godt etablert i Domstolens praksis, særlig i saken *Strand Lobben and Others v. Norway* og siden gjentatt i en rekke saker.

Domstolen slo fast at avslaget om å tilbakeføre omsorgen klart medførte et inngrep i klagerens rett til respekt for familieliv i artikkel 8. Inngrepet var klart forankret i lov, og forfulgte et legitimt formål om å beskytte X sin «helse og moral» og hans «rettigheter» etter artikkel 8 § 2. Spørsmålet blir da om inngrepet var forholdsmessig og «nødvendig i et demokratisk samfunn» etter artikkel 8 § 2.

Ved vurderingen om inngrepet utgjør en krenkelse, uttalte Domstolen at den skal ta utgangspunkt i tingrettens avgjørelse, da dette var siste realitetsbehandling av saken. Domstolen trakk frem at tingrettens avgjørelse ble tatt på bakgrunn av flere dager i retten og flere vitnehøringer. Den ene klageren var til stede i retten, den andre deltok via telefon. Dessuten hadde begge klagerne støtte av prosessfullmektig. Angående klagerens anførsel om ekspertvurdering uttalte Domstolen at det følger av Domstolens praksis at det ikke er et generelt krav om ekspertuttalelser. Nødvendigheten av en ekspertvurdering beror på en konkret vurdering i saken. Domstolene fant ingen grunn til å tilsidesette lagmannsrettens vurdering om behovet i saken for en ekspertvurdering.

Domstolen påpekte at tingretten fremholdt en rekke grunner som rettferdiggjorde avslaget om tilbakeføring av omsorgen. Et av forholdene som tingretten vektla var X sine spesielle behov, og at klagerne manglet forståelse for disse. Domstolen presiserte at nasjonale myndigheter er nærmest til å vurdere nødvendigheten av offentlig omsorg, og at staten derfor har en vid

skjønnsmargin ved vurderingen. Domstolen uttrykte at de verken har grunnlag eller forutsetninger for å sette til side tingrettens konklusjon om at klagerne ikke var i stand til å ha omsorg for X. Det samme gjaldt tingrettens vurdering at det ville vært skadelig å flytte X fra fosterhjemmet.

Ved vurderingen av begrensningene og nektelsen av samvær, uttalte Domstolen at forholdene som forelå før Fylkesnemndas vurdering i 2016 og den påfølgende domstolsbehandlingen faller utenfor Domstolens jurisdiksjon, men at dette kan ha betydning for vurderingen i den konkrete saken. Domstolen fant imidlertid ikke at prosessen var mangelfull på grunn av at det ikke ble innvilget økt samvær tidligere. Domstolen vurderte at tingrettens begrunnelse for hvorfor X fortsatt måtte underlegges offentlig omsorg var relevant og tilstrekkelig.

Domstolen fastslo at klagen ikke viser at det foreligger en krenkelse av Konvensjonen artikkel 8. Klagen ble vurdert som åpenbart ugrunnet etter artikkel 35 §§ 3 (a) og 4. Domstolen konkluderte derfor at saken ikke var egnet for prøving.

O.S. v. Norway

INSTANS: Menneskerettsdomstolen – Domstol (femte seksjon komité) - Dom

TITTEL: CASE OF O.S. v. NORWAY

AVSIGELSESDATO: 30/09/2021

SAKSNR.: 63295/17

VIKTIGHETSNIVÅ: 3

KLAGER: O.S.

INNKLAGET: Norge

INTERNETTPUBLISERING: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-212006>

KONKLUSJON: Ingen krenkelse av Artikkel 8 – Retten til respekt for privatliv og familieliv (Artikkel 8-1 Respekt for familieliv)

VOTUM: Ikke separat votum

ARTIKLER:

8

8-1

STIKKORD:

(Art. 8) Right to respect for private and family life

(Art. 8-1) Respect for family life

/

(Art. 8) Retten til respekt for privatliv og familieliv

(Art. 8-1) Respekt for familieliv

RETTSPRAKSIS:

Saken omhandler

Saken gjaldt Konvensjonens artikkel 8 om retten til familieliv. Spørsmålet var om omsorgsovertakelsesprosessen for klagerens to barn utgjorde en krenkelse av Konvensjonen.

Fakta

Klageren, O.S., er en kvinne født i 1984. Kvinnen er russisk statsborger. Kvinnen har to barn, X og Y, som er født i 2006 og 2011.

X fortalte i februar 2015 læreren sin at stefaren og moren var voldelig mot henne og mot hverandre. Hun fortalte læreren at stefaren hadde holdt hodet hennes under vann. Hun fortalte også at hun trodde foreldrene ville drepe henne dersom de fant ut at hun hadde fortalt læreren om volden. X og Y ble umiddelbart plassert i fosterberedskap. Forholdet ble rapportert til politiet, og X ble avhørt av en dommer i et tilrettelagt avhør. O.S. klagde på akuttvedtaket, men trakk klagen da saken skulle behandles av Fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker. X fortalte også hun var blitt seksuelt mishandlet.

I mars 2015 søkte barnevernet om omsorgsovertakelse. Fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker vedtok i august 2015 omsorgsovertakelse for X og Y. Samværsretten ble satt til fire besøk årlig, med en varighet på to timer hver gang. Barnevernet hevdet at det var i X og Y sin interesse å vokse opp i et fosterhjem. Fylkesnemnda fant at langvarig omsorgsovertakelse var nødvendig. Fylkesnemnda påpekte at behovet for omsorgsovertakelse var begrunnet i morens personlighet, og at det ville ta lang tid før klageren ville være i stand til å se barnas behov i tilstrekkelig grad.

Klageren tok saken til tingretten, som i september 2015 ga klageren medhold. Tingretten vektla at foreldrenes mangler kunne bli håndtert på andre, mindre inngripende måter. Barnevernet anket tingrettens avgjørelse til lagmannsretten, som gjorde om tingrettens avgjørelse. Lagmannsretten besto av tre dommere, en ekspert og en lekperson. En psykolog ble oppnevnt for å utføre samtaler med X. Lagmannsretten hørte ti vitner og den oppnevnte psykologen. Lagmannsretten avsa dom i januar 2017. Lagmannsretten fant at X hadde blitt utsatt for vold før og etter hun kom til Norge. I tillegg til voldsutøvelsen fant lagmannsretten at stefarens vold mot klageren, og hans handlinger i hjemmet, hadde skapt et uakseptabelt oppvekstmiljø. Lagmannsretten uttrykte at X's uttalelser om at hun ikke ønsker å bli gjenforent med klageren og stefaren tydet på at omsorgen var uakseptabel. Lagmannsretten fant det ikke bevist at X var utsatt for seksuelle overgrep.

Lagmannsretten uttrykte at det var uklart hvorvidt alternativer til akutt omplassering kunne vært gjennomført. Adgang til samvær og vurdering av en ekspert kunne vært gjennomført tidligere, men lagmannsretten fant at dette var uten betydning for hvorvidt omsorgsovertakelse var nødvendig. Retten poengterte at klageren og stefaren hadde utvist positiv utvikling, og blant annet startet på sinnemestringskurs.

X uttalte flere ganger at hun ikke ønsket å bli gjenforent med moren og stefaren. Lagmannsretten oppfattet X som moden og intelligent for alderen.

Angående omplassering av Y var lagmannsretten delt grunnet hennes alder. Hun hadde få minner fra hjemmet. Flertallet mente at det ville være skadelig å fjerne Y fra hennes fosterforeldre hun hadde vært hos i to år. Flertallet vektla også hennes spesielle behov. Avhjelpende tiltak og gradvis tilbakeføring ble av flertallet å medføre en betydelig risiko for alvorlige problemer grunnet Y sitt behov for personlig kontakt og sikkerhet.

Lagmannsretten konkluderte at det var nødvendig med omsorgsovertakelse for både X og Y. Samværsretten ble satt til fire timer årlig. Lagmannsretten uttalte at X og Y burde bo i fosterhjem i overskuelig fremtid.

Klageren anket avgjørelsen til Høyesterett. Høyesteretts ankeutvalg nektet anken fremmet i mars 2017.

Klageren tok saken til Domstolen i august 2017.

Anførsler

Klageren anførte at omsorgsovertakelsesprosessen for barna krenket hennes rett til respekt for familieliv etter Konvensjonen artikkel 8. Klageren hevdet at prosessen var mangelfull, og at Domstolen måtte vurdere hele prosessen sett under ett.

Staten anførte at Domstolen skal vurdere om inngrepet var rettfærdiggjort etter Konvensjonen på tidspunktet for lagmannsrettens avgjørelse, siden det var lagmannsretten som hadde truffet avgjørelsen om inngrep i klagerens familieliv.

Domstolens vurdering

Domstolen innledet med å slå fast at saken er egnet for prøving.

Domstolen fastslo at de generelle prinsippene tilknyttet barnevernstiltak er godt etablert i Domstolens praksis, særlig i saken Strand Lobben and Others v. Norway. Disse prinsippene er senere blitt gjentatt i en rekke saker.

Domstolen slo fast at det var klart at det foreligger et inngrep i klagerens rett til respekt for familieliv etter Konvensjonen artikkel 8 § 1. Inngrepet var forankret i lov og forfulgte et legitimt formål etter artikkel 8 § 2 om å beskytte barnas «helse og moral», samt deres «rettigheter». Spørsmålet blir da om inngrepet var «nødvendig i et demokratisk samfunn» etter betydningen i artikkel 8 § 2.

Domstolen påpekte at omsorgsovertakelsen og spørsmålet om samvær hadde vært gjenstand for rettslig prøving i flere instanser. At klageren ikke var involvert i omsorgsovertakelsens første fase var uten betydning for spørsmålet om lagmannsretten hadde et tilstrekkelig grunnlag for å avgjøre saken. Domstolen presiserte at klageren trakk hastevedtaket om plassering av X og Y i beredskapshjem. Domstolen fant derfor at klageren var tilstrekkelig involvert i omsorgsovertakelsen frem til saken ble behandlet av lagmannsretten. Domstolen slo ved vurderingen av omsorgsovertakelsen fast at den ikke hadde grunnlag for å vurdere hvorvidt lagmannsretten manglet tilstrekkelig grunnlag for å rettferdiggjøre inngrepet og opprettholde vedtaket.

Domstolen vurderte lagmannsrettens begrunnelse om at stefarens vold skapte et uakseptabelt oppvekstmiljø og X sitt ønske om å ikke bli gjenforent med moren og stefaren. Domstolen presiserte at det ikke var grunnlag for å vurdere om lagmannsrettens avgjørelse var mangelfull. Angående samværsretten poengterte Domstolen at spørsmålet ikke var en del av klagerens anke til Høyesterett.

Domstolen konkluderte derfor at det ikke forelå en krenkelse av Konvensjonen artikkel 8.